

BÖLÜM 10

YETİŞKİNLERİN SERBEST ZAMANLARI İÇERİSİNDE İNTERNET KULLANIMLARININ İNCELENMESİ¹

Sevim KÜL AVAN²
Muhammet Cenk BİRİNCİ³

GİRİŞ

İletişim teknolojilerindeki gelişim ve değişimler sonucunda toplumsal yaşamımızda önemli yer edinmiştir. Günümüzde iletişim teknolojileri içerisinde en önemli yer tutan internetin, özellikle 1990 yıllarından itibaren hem dünyada hem de ülkemizde kullanımı yaygınlaştığı bilinmektedir. Bu açıdan günümüzde internet farklı sebeplerle yoğun şekilde kullanılmaktadır.

İnternet alt yapısının gelişmesiyle birlikte internete yönelik ilgi artmış, bireylerin birçok gereksinimini karşılayan bir iletişim ortamı olmasıyla git gide hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir (Timisi 2003: 121). Bireyler internet sayesinde hızlı bir şekilde her türlü bilgiyi edinebilmekte, ülkemizde ve dünyada olan tüm olayları anında öğrenebilmekte, zamanını eğlenceli şekilde değerlendirebilmekte, sevdiği kişilerle sohbet edip konuşabilmekte, bunun yanında her türlü alışverişini yapabilmekte ve hatta bankacılık işlemlerini bile kısa sürede tamamlayabilmektedirler (Morris ve Ogan 2004: 141). Bununla birlikte internet, kullanıcılara sosyal ilişkilerin kurulmasına yardımcı olmak için alan ve zaman sınırlaması olmaksızın bir topluluk duygusunun tadını çıkardıkları ve hissettikleri sanal toplantılar için bir fırsat sunmaktadır (Wellman vd., 2001).

Günümüzde internet kullanan kişi sayısının sürekli şekilde arttığı bilinmektedir. İnternetin toplumsal hayatımızda, tutumumuz, davranışlarımız ve alışkanlıklarımız üzerinde önemli bir etkiye sahip bir potansiyeli olduğu aşikardır. Son yıllarda internetin aile, arkadaşlık ve iş ilişkileri gibi en önemli ilişki ve etkileşim lerimizi değiştirmeye başladığı görülmektedir. (Tarcan, 2005:3). Günümüzde in-

¹ Bu çalışma 17-20 Mayıs 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen "4. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi"nde özet metin olarak sunulmuştur.

² Arş. Gör. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, sevim.kul@nevsehir.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-3103-381X

³ Doç. Dr. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, cenk.birinci@erzincan.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0309-8256

Katılımcıların ekonomik durumlarının serbest zamanları içerisinde internet kullanımlarını etkilediği belirlenmiştir. Bu durumun yüksek gelirli bireylerin internet paket sıkıntısının olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Katılımcıların haftalık serbest zaman sürelerinin boş zamanları içerisinde internet kullanımlarını etkilediği belirlenmiştir. 6 saat haftalık boş zaman süresi olarak oldukça azdır. Bu anlamda kişilerin bu az zamanları çerçevesinde internet kullanımı haricinde daha farklı özelliklerle aile ve arkadaşla katılabilecekleri faaliyetlerle geçirmek istemelerinden kaynaklanabileceği ifade edilebilmektedir.

Sonuç olarak internet, kullanımı kişiye özel bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bireyler üzerinde olumlu ve olumsuz etkiye sahip bir davranıştır. Çalışma çerçevesinde günümüzde çok yaygın olarak kullanılan internetin serbest zaman çerçevesinde kullanımının nedenlerini belirlemek bireylerin serbest zamanlarının olumlu ve olumsuz anlamda kullanıp kullanmadıklarına dair bilgi edinme açısından önemli görülebilmektedir. Bu açıdan çalışma sonuçlarımızın, hem sanal rekreasyon işletmeleri yöneticilerinin bireylerin internet kullanım amaçlarını bilmeleri, hem de bireylerin serbest zamanlarında interneti kontrollü ve bilinçli şekilde kullanmaları açısından katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Araştırma sınırlı bir örneklem üzerine uygulanmıştır. Öneri olarak, araştırma sonuçlarının genellebilirliğini artırmak için benzer ya da farklı değişkenler kullanılarak yeni araştırmalar yapılabilir. Bunun yanında farklı örneklem gruplarında benzer çalışmaların yapılabileceği ve serbest zamanda internet kullanımını ile farklı pek çok konu arasındaki ilişkilerin incelenebileceği önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akçi, Y.& Annaç Göv, S. (2015). Tüketicilerin e-ticaret algılarının incelenmesi (Gaziantep ve Adıyaman Örneği) *Mehmet Akif Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (13): 413-433.
- Alavi, S. S., Maracy, M. R., Jannatifard, F., & Eslami, M. (2011). The effect of psychiatric symptoms on the internet addiction disorder in Isfahan's University students. *Journal of Research in Medical Sciences: The Official Journal of Isfahan University of Medical Sciences*, 16(6), 793.
- Balcı, Ş. & Ayhan, B. (2007). Üniversite öğrencilerinin internet kullanım ve doyumları, *Selçuk İletişim*, 5(1), 174-197.
- Bryce, J. (2001). The technological transformation of leisure. *Social Science Computer Review*, 19(1), 7-16. <https://doi.org/10.1177/089443930101900102>.
- Büyükoztürk, Ş. (2017). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (23. Baskı). Ankara: Pegem Akademik Yayıncılık.
- De Sousa, L., Richter, B.W.& Nel, C. (2017). The effect of multimedia use on the teaching and learning of Social Sciences at tertiary level: A case study. *Yesterday and Today* (17), 1-22.
- Gezer, B.& Sevim, Y. (2006). Ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin internet kullanımının mesleki gelişimlerine etkisi (Elazığ İli Örneği), *Fırat Üniv., Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 5(1), No:1.
- Griffiths, M. (2000). Internet addiction-time to be taken seriously? *Addiction Research*, 8(5), 413-418. <https://doi.org/10.3109/16066350009005587>.

- Kocadaş, B. (2002). Görsel medya ve şiddet kültürü, İnönü Üniversitesi, Sosyoloji ABD., Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.
- Kelly, J. R. (1978). Leisure styles and choices in three environments. *Pacific Sociological Review*, 21(2), 187-207. <https://doi.org/10.2307/1388859>
- Kuloğlu, C. (2001). İnternet kafeler ve internet bağımlılığı: Ankara Örneği, Hacettepe Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Morris, M. & Ogan, C. (2004). The internet as mass medium, D McQuail (Ed.), McQuail's reader in mass communication theory, London: Sage Publications, 134-145.
- Nimrod, G. (2007). Retirees' leisure: Activities, benefits, and their contribution to life satisfaction. *Leisure Studies*, 26 (1), 65-80. <https://doi.org/10.1080/02614360500333937>.
- Şimşek, K.Y & Çevik,H. (2023). The development and validation of the Leisure Internet Usage Scale(LIUS), *Leisure Studies*, DOI: 10.1080/02614367.2023.2191978.
- Tarcan, A. (2005). Dünden bugüne internet üzerine felsefi yaklaşımlar. A. Tarcan, (Ed.), İnternet ve Toplum (2-10). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tel, M. & Köksalan, B. (2009). Günümüzde yeni bir boş zaman aktivitesi olarak internet: Öğretim üyeleri örneği, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(28), 262-272.
- Timisi, N. (2003). Yeni iletişim teknolojileri ve demokrasi. Ankara: Dost Kitapevi.
- Underwood, E. (1994). Mall busters, like crime, a boon for home shopping. *Brandweek*, 35(3), 18-19.
- Wellman, B., Haase, A. Q., Witte, J., & Hampton, K. (2001). Does the Internet increase, decrease, or supplement social capital? Social networks, participation, and community commitment. *The American Behavioral Scientist*, 45 (3), 436-455. <https://doi.org/10.1177/00027640121957286>
- Yıldız, M. C.& Bölükbaş, K. (2005). İnternet kafeler, gençlik ve sosyal sapma, İnternet ve Toplum, Ed.: A. Tarcan, Ankara: Anı Yayıncılık, 38-54.